Бүхы оронуудай пролетариная, нэгэдэгты!

Буряд-монголой ҮНЭН

ВКП(б)-тэй ОБКОМ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 32 (4415)
1944 оной
ФЕВРАЛИИН
15
ВТОРНИК

Сан 20 мүнгэн.

Февралиин 15-һаа мартын 15 хүртэр модобэлэдхэлые шамдуулха фронтовой һара соносхогдобо. Энэ һара соо модобэлэдхэлэй жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлэе!

Модобэлэдхэлэй фронтовой һарые эмхитэйгээр үнгэргэхэ!

Республикын ой модоной ажаүйлэдбэрнин предприятинуудай түрүү болохо Шулуутайн лесопромхозой хүдэлмэрилдэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр модобэлэдхэлэй түсэбые хурданаар дүүргэхэ зорилготойгоор февралиин 15-һаа мартын 15 хүртэр модобэлэдхэл тушаа фронтовой һара соносхогдобо.

Тус коллективай үүсхэлые ВКП(б)-гэй Обкомой бюро ба БМАССР-эй Арадай комиссарнарай Совет һайшаажа, энэ һарые бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхые модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, аймагуудай партийно-советскэ организациинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалба.

Мүнөөдэрһөө эхилжэ модобэлэдхэл дээрэ хабаададаг республикын эрэгтэй эмэгтэй ажалшад хадаа тон харюусалгатай хүдэлмэридэ оробо гээшэ. Хэнэйшье мэдэхэдэ модобэлэдхэл гээшэ оборонно болон политическо-ажахын удхашанартай хэрэг болоно. Тиимэһээ модобэлэдхэл тушаа соносхогдоһон фронтовой һарын туршада Буряд-Монгол республикын модошод заабол жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ талаар эрид шууд амжалтануудые гуйлаха уялгатай.

Манай баатар Улаан Армиин ялалта түгэлдэр добтолго удэр һунигүй үргэлжэлһээр. Тиихэтэй хамта Советскэ оронай нарин нангин газар дайда, тэндэ саг зуура эзэмлэгдэһэн манай түрэл нютагуудтаа олоороо сүлөөлэгдэнэ. Тэд, тэндэхи һандарган бутаргадаһан ажабайдалые һэргээн бодхоохо хэрэгтэй айхабтар ехэ барилгын модон хэрэглэгдэнэ. Иимэһээ, республикын модошод оборонно болон ажаүйлэдбэриин предприятинуудые эрхим шанартай барилгын модоор бүримүүлэн хангахаһаа гадна, сүлөөлэгдэһэн районуудтаа туһалхын түлөө түсэбһөө гадуур модо ехээр бэлэдхэхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгээр ажаллаха уялгатай байна.

Гэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Обком ба БМАССР-эй Совнаркомдо хүлеэгдэһэн мэдэгдэлдэ болоходоо модобэлэдхэлэй түрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар ехэхэн гээгдэлтэй аймагуудые, районуудые болон колхозуудые олоор элирүүлэгдэнэ. Жишээлхэдэ, Прибайкальска аймагай колхозуудые модобэлэдхэлэй сезонно түсэбөө отолгоогоор оройдоо 27,2 процент зөөлгеер 24 процент дүүргэхэһэн гадна, модобэлэдхэлдэ эльгэгдэхэ ехотой хүн ба шэрэлгын хүсые холо дутуу дүүргэһэн байха юм. Иимэ тэсэшөгөй байдал Хорийн, Хэжэнгын, Тарбагатайн болон бусад аймагуударшье бий.

Түбхын түрүүндэ, олонхи аймагуудай колхозуудай модобэлэдхэлдэ хабаадаһан колхозчинуудай дунда ажалай үндэр бүтээсые туйлаха ябадал тон хангалтагүй байна. Эндэхи колхозуудай, партийна эхин организациинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө модошодой дунда ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлаха ябадалдань туйа хүргэдэгүй байхаһаа гадна, тэдэнэй условние һайжаруулхын түлөө эрид шууд хэмжээ ябуулгануудые абадагүй һанаа амархан, хайша хэрэг хандажа, ажахын үгаа ехэ удхашанартай болохо модобэлэдхэлые таһалдуулхын туйлда хүргэнэд. Иимэ байдал саашадаа нахадаашье үргэлжэлхэ ехотой. Аймагуудтахи партийно-комсомольско, советскэ организациинуудай бүхы хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд модобэлэдхэлэ талаар сбносхогдоһон фронтовой һарые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө гол анхаралаа хандуулха уялгатай. Тэд, өнөжэшье партийн Обкомой бюро ба БМАССР-эй Совнарком уялгана гээшэ.

Тэрэнһээ гадна, партийн Обком ба республикын Совнаркомой зүгһөө үгтэһэн түсэбэй ехоор хүдэлмэриин, мүн шэрэлгын хүсэнүүдые сагаар болзор соонь, зааханшье ехолтүй модобэлэдхэлдэ эльгэхэ шухала. Модошодой дунда нинтэ-ойлгуулламжын хүдэлмэрине үргэлжөөр эрхилхын түлөө политическэ бэлэдхэлтэй, эрхим шударһуу агитаториуудые олоор томилхо зайлашагүй.

Зарим аймагуудай колхозуудай түрүүлэгшэнэр модобэлэдхэлдэ эльгээхэ ехотой хүсэн, мүн шэрэлгын хүсэнүүдые эльгээгээд, энэгээрээ һанаагаа амаршоод һуудаг заншалтай байна. Ушар иимэһээ колхозуудай болон партийна эхин организациин хүтэлбэрилэгшэд модобэлэдхэлэй бригаданууда өөһэдөө нюураараа ошоно, тэдэнэй хүдэлмэрине саг үргэлжэ шалгахаһаа гадна, бэрхшөөлтэй байдалнуудай тохеолдоод байбалынь, тэрэниие усадхаха хэрэгтэнь бодото туйлаха үзүүлхэ ябадалые энэзнһээ хойшо бүеллүүлхэ шухала.

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

Армиин генерал ГОВОРОВТО

ЛЕНИНГРАДСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо хүгжүүлжэ, тойрон орохо маневр шадамараар хэһэнэй ба тэрэнэй һүүлээр добтолон ороһонойнгоо эсэстэ, үсгэлдэр, февралиин 12-то, коммуникациинуудай шухала узел ба немецүүдэй хамгаалгын хүсэтэ түшаг тулгуурин пункт болохо **ЛУГА** городые эзэлбэ.

ЛУГА городые эзэлхын түлөө болоһон байлдааануудта генерал-лейтенант **СВИРИДОВ**ой, генерал-майор **ТРУБАЧЕВАЙ**, генерал-майор **ХАЗОВАЙ**, генерал-майор **КАЗАЧЕГАЙ**, генерал-майор **ИВАНОВОЙ**, генерал-майор **ЯКУТОВИЧЫН**, генерал-майор **ЯСТРЕБОВАЙ**, генерал-майор **БУНЬКОВАЙ**, полковник **БАТЛУКЫН**, полковник **ЕЛШИНОВЭЙ** полковник **БОРЩЕВОЙ** сэрэгүүд, артиллериин генерал-майор **КОРОБЧЕНКЫН**, подполковник **ГОРСКИИН**, подполковник **ЛЯЩЕНКЫН**, майор **ВЫШКОВОЙ**, майор **ГОРОДЕЦКИИН** артиллеристүүд, авациин генерал-лейтенант **РЫБАЛЬЧЕНКЫН**, авациин генерал-майор **АНДРЕЕВЭЙ** легчигууд болон майор **КУЛЬВИНСКИИН** ба майор **ЕРАСТОВАЙ** санернуудыг шалгаран гараба.

Иигэжэ туйлаһан ялалтые тэмдэглэхын тулада байлдааануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединениүүд болон частьнуудта „**ЛУЖСКА**" гэһан нэрэ олгожо, орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, февралиин 13-да, 20 часта манай Эхэ ороной столица **МОСКВА** болбол **ЛУГА** городые эзэлһэн манай шэн гаһьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хажа, Эхэ ороной өмнөһөө салют мэндэ хүргэхэ байна.

Отлична һайн дайшалхы ябуулганууды хэһэнэй түлөө **ЛУГА** городые сүлөөлхын түлөө болоһон байлдааануудта хабаадалсаһан Танай хүтэлжэ байгаа бүхы сэрэгүүдтэ **БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.**

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө тамсэлдэ ами бэеэ үгэһэн геройнуудта хэтэ мүнхын алдар соло!

Немецкэ булшаарагшадта үхэл!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1944 оной февралиин 13.

Советскэ Информбюроһоо

Февралиин 11-эй оперативна мэдээнһээ

Февралиин 11-эй туршада **ЛУЖСКА** зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгото байлдааануудаа үргэлжэлүүлжэ, хэдэн һуурин газарнуудые эзэлбэ.

1-дэхи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд тойрон орохо маневр ба фронт тээнэ атаканууды хэһэнэйнгөө эсэстэ февралиин 11-дэ түмэрэмай томо узел болохо **ШЕПЕТОВКА** городые эзэлбэ.

ЗВЕНИГОРОДКА ба **ШПОЛОҺОО** хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлгүүдые үгы хэхэ байлдааануудта үргэлжэлүүлжэ, хүреэлһэн захиргаа уйтаруулха зуураа **ГЛУШКИ, ЧЕРЕПИН, ОЛЬХОВЧИК, МИРОПОЛЬЕ, ПОТЕШНЯ, ТАГАНЧА, ПАТОЧИНО, НОВОПАВЛОВКА, ПЕШКОВСКИЙ** гэдэг һуурин газарнуудые болон **ТАГАНЧА** гэдэг түмэрэмай станциие эзэлбэ. Нэгэн хамта **ЗВЕНИГОРОДКОҺОО** баруугаар манай сэрэгүүд хүреэлэгдэһэн бүлэглэлгүдэ туһалхаар сүмэрэн орохые эрмэлэһэн дайсанай ябган сэрэг ба танкнуудай томо хүсэнүүдэй атаканууды сухариса сохибо.

Фронтын бусад участогууд дээрэ тагнуул, артиллерийско-минометно буудалдаан ба хэдэн пунктнуудта бага зэргын удхашанартай байлдааануд болобо.

Февралиин 10-ай туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтнуд дээрэ 89 немецкэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдааануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 62 самолет унагаагдаа.

★ ★ ★

Манай самолеууд Котка гэдэг финскэ городто ехэхэн добтолго хэбэ

Февралиин 10-ай һуни ехэхэн бүлэг манай самолеууд Котка гэдэг финскэ портовой городто ехэхэн добтолго хэжэ, тус городой сэрэгэй-ажаүйлэдбэриин объектнуудые бомбодобо. Бомбодолго болоһоной эсэстэ түймэриүүд болоо. Манай самолеууд экипажнуудай ажаглаһанай ehoop, үлэмжэ ехэ түймэриүүд целлюлозна заводой территори дээрэ, түмэрэмай станциин харгынуд дээрэ, шюцкорой штабай, телеграфай ба далайн сторожевой харуулай управлениин оршондо болоһон байна. Түймэриүүд соогуур хүсэтэ тэнэрэлгэнүүд болоо.

Манай нэгэ самолет базадаа бусажа ерэгүй.

* * *

Февралиин 6-ай һуни Хельсинки городто добтолго хэхэ үедэ базанууртаа бусажа ерэгүй гэжэ соносхогдоһон манай 4 бомбардировщик советскэ территори дээрэ бусад аэродромуудта бууһаа байна.

* * *

Февралиин 8-да советскэ самолеууд Рига городые бомбодоһон хэбэртэйгээр «Стокгольмс тиднинген» гэдэг шведскэ газетын мэдээсэл үндэн ушарта тааранагүй. «Стокгольмс тиднинген» худалаар хэлэжэрхео.

Февралиин 12-ой оперативна мэдээнһээ

Февралиин 12-ой туршада **ЛУЖСКА** зүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга даража, Ленинградска областиин районно центр болохо **БАТЕЦКАЯ** гэдэг түмэрэмай узелые, мүн тэрэшэлэн 40 гаран бусад һуурин газарнуудые ба тэдэнэй дунда **ОСТРОВЕНКА, СИТЕНКА, ТОЛКОВА, ШАЛОВО, ТУРОВО, ЖЕРЕБУТ, ВЫБОР, ВЕЛЕШИ, ГЛУХОВО, СТОЛБЕЦ, ЧЕРНОВИЦЫ** гэдэгүүдые байлдаатайгаар эзэлбэ. Манай сэрэгүүд **ЛЕНИНГРАД—БАТЕЦКАЯ—НОВГОРОД** хоорондын түмэр замые дайсанһаа хүсэд сэбэрлэжэ **ЛУГА** городто дүтэлэн ошоод, тэндэ городой захада байлдааануудые хэжэ байна.

ЗВЕНИГОРОДКА ба **ШПОЛОҺОО** хойтуур манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлые үгы хэхэ тушаа байлдааануудые үргэлжэлүүлжэ, **ПЕШКИ, ГОЛЯКИ, МЕЛЬНИКИ, НЕТЕРЕБКА, НАБУТОВ, ДЕРЕНКОВЕЦ, КАРАШИН** гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ. Нэгэн хамта **ЗВЕНИГОРОДКОҺОО** баруун-хойгуур манай сэрэгүүд хүреэлэгдэһэн бүлэглэлэдэ туһалжаа сүмэрэн орохые һэдэһэн дайсанай танкнууд болон ябган сэрэгэй томо хүсэнүүдэй атаканууды сухариса сохижо, амиды хүсэн ба техникынь талаар ехэхэн гээлтэдэ оруулба.

Фронтын бусад участогууд дээрэ тагнуул, артиллерийско-минометно буудалдаан ба хэдэн пунктнуудта бага зэргын удхашанартай байлдааануд болобо.

Февралиин 11-эй туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтнуд дээрэ 81 немецкэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдааануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 58 самолет, тэдэнһээ 33-нинь «Ю—52» гэдэг гурбан мотортой транспортна самолет үгы хэгдэ.

Февралиин 13-ай оперативна мэдээн

ЛЕНИНГРАДСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо хүгжүүлжэ, тойрон орохо маневр шадамараар хэһэнэй ба тэрэнэй һүүлээр добтолон ороһонойнгоо эсэстэ, үсгэлдэр, февралиин 12-то, түмэрэмай узел болохо **ЛУГА** городые эзэлбэ. **ЧУДСКОЙ** нуурай эрьё зубшан, тэрэнэнһээ зүүлжэ добтолһон тус фронтын сэрэгүүд добтолгото байлдааануудайнгаа табан удэртэ Ленинградска областиин районно центриүүд болохо **ГДОВ** городые, **ПОЛНА, ЛЯДЫ** гэдэгүүдые, мүн тэрэшэлэн 800 гаран бусад һуурин газарнуудые, тэрэ тоодо **МЕЛГОВЩИНА, БОГДАНОВЩИНА, ЛАПТОВИЦЫ, ВЕТВЕННИК, БРАХТУНОВО ОСТРОВЦЫ, ЧЕРНЕВО, ЗАЯНЬЕ, СЕРБИНО, МАЛОЕ ЗАПОЛЬЕ, ЗАРУДИНЬЕ, ДОЛЖНИЦЫ, УСАДИЩ**гэдэг томо һуурин газарнуудые, **ЮШКИНСКАЯ, ЗАМОГИЛЬЕ, ЯЗБЫ** гэдэг түмэрэмай станциинуудые эзэлээ. Манай сэрэгүүд **ЧУДСКОЙ** нуурай зүүн эрьё шадарай газарые дайсанһаа бүриилэн сэбэрлэбэ.

БАТЕЦКАЯҺАА баруугаар, баруун-урдуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, **РОПТИ, БОР, РУСЫНЯ, ЛУЖА, ЗАУПОРА** гэдэг һуурин газарнуудые эзэлһэн байна.

ЗВЕНИГОРОДКА ба **ШПОЛОҺОО** хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай бэлэлгэдэһэн бүлэглэлые үгы хэхэ байлдааануудаа үргэлжэлүүлжэ, **СИТНИКИ, СОТНИКИ, АРБУЗИНО** гэдэг һуурин газарнуудые, **СОТНИКИ** гэдэг түмэрэмай станциие эзэлбэ. Энэзэнтэй нэгэ доро **ЗВЕНИГОРОДКОҺОО** баруун-хойгуур манай сэрэгүүд бэлэлгэдэһэн бүлэглэлгэдее туһалхаар сүмэрэн орохые эрмэлэһэн дайсанай танкнууд ба ябган сэрэгүүдэй томо хүсэнүүдэй контратакые сухариулан сохижо, амиды хүсэн ба техникынь талаар ехэ гээлтэдэ оруулаа.

Фронтын бусад участогууд дээрэ тагнуул, артиллерийско-минометно буудалдаан болон хэдэн пунктнуудта бага зэргэгын удхашанартай байлдааануд болобо.

Февралиин 12-ой туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтнуд дээрэ 102 немецкэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдааануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 36 самолет унагаагдаа.

★ ★ ★

Февралиин 10-ай һуни Котка гэдэг финскэ нэгэ городто добтолго хэһэнэйнгээ һүүлээр ерэлгөө базада бусажа ерэгүй гэжэ соносхогдоһон манай нэгэ бомбардировщик советскэ территори дээрэ ондоо аэродромдо буулган байба.

* * *

Ленинградска фронтын сэрэгүүд амжалтата добтолгоёо үргэлжэлүүлнэр. Финскэ соединениин частьнуудыг Луга городто орохо замуудыг дээрэ гараад, дайсанда эсэргүү үйлэсын байлдааануудые хэбэ. Немецүүд тус городые ехээр бүхэжүүлжэ, шулуун тэрэнүүдые түшэг тулгуурин пункт болгожо, олон тоото томо дотые бараад, тэдэнүүдтэ түшэглэжэ үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлээ. Тэрэ үедэнь манай бусад частьнуудые городые зүүн ба баруун талаһаань тойрон оробо. Өөһэдынгөө хүсые шэнээр бүлэглүүлхэ заб тухыень дайсанда үгэнгүйгээр советскэ сэрэгүүд немецүүдэй хамгаалгынгаа хүсэтэ түшэг тулгуурин пункт болоһон түмэрэмай шухала узел болохо Луга городто добтолон орожо эхилбэ. Городто орохо замуудыг дээрэ, мүн тэрэнэй үйлэсүүдэрэ болоһон байлдааануудта дайсан хүнтэ гээлтэнүүдтэ ороо. Манай сэрэгүүд элбэг ехэ трофей булаан аба-

Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта.

«Дайшалхы габьяануудай түлөө» сэрэгүүдэй гвардиин генерал-лейтенант М. Е. КАТУКОВ, английска орденоор шагнагдаан, танкоо.

(ТАСС-эй фотохроникэ).

Улаан Армиин XXVI ойдо

Эршэтэ хүдэлмэриин үрэ

Үдэр сагай ошохо бүри үбэлэймнай хуйтэн удэшэгдэжэ, хабарай сагай шэнжэ тэмдэг орожо эхилээ. Энэ болбол түбхын түрүүн хабарайнгаа тарилгада эрхим бэлэдхэл хангахые уялгална.

Тарбагатайн аймагай колхозуудай дотороогоо хамаг бүхы аргаболомжонуудые элсүүлэн хабарайнгаа тарилгада муу бэ шээр бэлэдхэнэд. Эндэхи колхозуудай хадалан ба тарыалангайнь газар дээрэ 29.505 шарга аргал шэбхэ гаргаагаба. Шинэ нойтонай булагынь боложо үгэхэ сайн мульһэн ехээр тогтоогдоо. Хамта 2.295 га газар дээрэ гансахан сайн тогтоогдоһон байна.

Тарилгада бэлэдхэлэй нэгэн шухала һалбари болохо машина эзмсэгүүд болон хомут тоногуудайшье зайнабари хаахаанагүй эрэмэтэй ябана. 900 шахуу комплект хомут тоног шанар һайнтайгаар зайнабариладажа дүүрэбэ. «Путь социализма» колхозой членүүд нютагай үгэгжүүлые хүсэд хэрэглэжэ, сэрэгэй үндэр ургаса туйлахын түлөө тэмсэнэд. Энэ колхозой хадалан ба тарыалангайнь газар дээрэ 2.750 шарга аргал шэбхэ гаргаагаа. Үндэр ургасын түлөө тэмсэжэ байгаа Сталиной нэрэмжэтэ колхоз 237 га газар дээрээ ехэ хэмжээнэй сайн тогтоогоо. Үбһэ ногоо, тарыа талха ургуулха газар дээрээ 2.000 шарга аргал шэбхэ гаргахаһаа гадна 30 центнер үнэһэ суглуулжа хамаг машина эзмсэгүүд болон хомут тоногуудайшье зайнабари хаахаанагүй эрэмэтэй ябана. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз тарилгада һайн бэлэдхэл хангашалай тоодо ороно.

Н. СТЕПАНОВ.

Шанартай хүдэлмэри шанга бэлэдхэлнээ дулдыдана

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор). Гурбадугаар фронтовой хабарай тарилгада жишээ тэ бэлэдхэл хангажа, тэрэниие богони болзор соо үнгэргэлтэ хадаа колхоз бүхэнэй нэрэ түрүү хэрэг болоно.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри Заиграйн аймагай колхозуудаар гол түлөө хангалтатай ябана. Эндэ эрхим бэлэдхэлтэй колхозуид олон. «Красный Партизан», Ацагадай сомоной Ленинный, Доодо-Курбинэ сомоной Сталиной, Дээдэ-Илькин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуид машина эзмсэгүүд болон хомут тоногуудайшье зайнабариие шанар һайнтайгаар зайнабаржа дүүрэгээ.

Хүсэд бэшэ мэдээнэй ehoop аймаг доотор 493 плуг, 221 борной, 48 сеялка, 1.307 комплект хомут тоног, 391 тэргэ, 2.211 парникоюо рама зайнабарилагдаба. Гадна 88 толгой эмнэг морид, 193 толгой үнээ-сарнууд ажал хүдэлмэридэ һургаг дайсан байна.

П. АЮРОВ.

Түмэршэ дарханай уялга

Зэдыя аймагай Үшөөгэй сомоной Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархан нүхэр Ринчиндоржи Галсанов 1943 оной 636 ажалта үдэр олоһон байгаа. Энэ жэлдэ бүри һайнаар ажаллажа байна.

16 зайнатай Доржи Ринчиновые түмэршэ дарханай мэргэжэлдэ һургаба. Тиигээд, мүнөө тэрэзэтэйгээ хамта Улаан Армиин XXVI жэлэй ойн хүндэлэлдэ хүдөө ажалай машина эзмсэгүүдые зайнабарилжа дүүргэхэбди гэжэ уялгаа ябабад.

В. СЕРГЕЕВ.

Комсомольско-залуушуудай фронтовой бригада

Улан-Удын ПВЗ-гэй стальдехтэ Советскэ Союзай Герой Люба Шевцовагай нэрэмжэтэ комсомольско-залуушуудай фронтовой бригада (бригадирынь нүхэр Шура Давличина) эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ өөрынгөө бригадые үдэр бүри суурхуулна.

Тус бригада январь һарынгаа даалгабариие 244 процент дүүргэнэн байгаа. Харин өөрөө нүхэр Давличина ажалай үндэр бүтээсын жишээ харуулдаг юм. Зарим нэгэ үдэрнүүдтэ Шура болбол үдэрэйнгөө даалгабариие 400—500 процент хүртэр дүүргэдэг.

Бригадирайнгаа жишээгээр тус бригадын залуу хүдэлмэршэд нүхэд Соколова, Кирикова, Тихонова, Филиппова гэгшэд удэр бүхэндэ даалгабаряа 250 процент хүртэр дүүргэдэг байна.

Ажалайнгаа бүтээсые доошолуулангүй бригадынгаа хүдэлмэришэдэй тоое үсөөдхэхэ гэнэн московско комсомолецуудай урнагаар энэ бригадаһаа нүхэр Таня Логачева өөрынгөө үүсхэлээр фронтовой комсомольско-залуушуудай бригадые эмхидхэһэн байгаа.

Тезд, мүнөө Танини бригада даалгабариз һара бүри 210—230 процент хүртэр дүүргэнэ.

Февралиин 1-һээ хойшо энэ хоер бригада Улаан Армиин 26-дахи ойн нэрэмжэтэ социалистическэ мүрысөөнэй оролсожо үрэн болон фронтдоо бүри ехээн продукци үгэжэ захалаа. **Т. БУТУХАНОВА.**

Совэтскэ Информбюроһоо

Үргэлжэлэл. Эхиниин 1-дахи нюурта.

жа, горьтойхон олон хүнүүдые плендэ абаа. Манай сэрэгүүд добтолгоео хүргжүүлжэ бусад хэдэн һуурин газарнуудые өөзлэн байна. Эдэ һуурин газарнуудай өмнөдэ Н-скэ частиин подразделени 18 ехэ буу, 46 хүндэ миномет, һомо хэрэгсэлтэй склад, эдеэ хоолой зүйлтэй 2 склад, 6 радиостанци буляан абаба.

• • •

Чудской нуурай эрье зубшан тэрэмдэгэ вүүгээр добтолжо ябаһан Ленинградска фронтын сэрэгүүд табан үдэрэй байлдаануудта Ленинградска областиин районно центрнүүд болохо Гдов городые, Полна, Лядые, мүн тэрэшэлэн 800 гаран бусад һуурин газарнуудые өөзлэ. Ленинградска областиин партизанска отрядууд Улаан Армида эдлибхитэй туһалажа үзүүлнэ. Манай сэрэгүүд ой модотой, намагтай түбэтэй газарнуудаар ябуулганууда хөөгө тойрон ороохо маневреннуудые үргэлдөөр хэрэглэнэ. Советскэ габшагай отрядууд дайсанай байһан газарта сүмэрэн ороо, түшэг тулгуурики пунктнуудта байһан тэдэтэй гарнизониие бэшэлжэ үгы хөөө. Дайсан болбол хүн ба техникынтээ талаар ехэ гээлтэдэ оробо. Зубхэн манай нэгэ соединени табан үдэрэй байлдааньда 2.000 гаран немецкэ солдат ба офицерые хүдажа, 48 ехэ буу, тэдэнэй дунда 5 самоходно ехэ буу үгы хөө. Немецкэ-һээ олон буу өөсөгөө, сэрэгэй материал буляан абтаба.

• • •

Звенигородко ба Шполо городуудһаа баруун-хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай бэшэлэгдэнэн булгылгыые үгы хөөө байлдаараа үргэлжэлүүлбэ. Советскэ артиллеристнүүд хүсэгэ буудалгаараа дайсанай хамгаалгын үзелнүүдые хяа бута сохижо, ябгаа сэрэгүүдээ адлибхитэйгээр дэмжэнэ. Н-скэ соединениин частьнүүд дайсанай өсөрүүсэгтые нута даража, Сотники гэдэг түмэрэмай станциие өөзлэн байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай 600 үхөөр үлее. 13 ехэ буу, мүн гэмтэгдэнэн хэдэн танкнууд болон хуягта машинануудтай хамта трофей буляагдаа абтаа. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай габшагай отрядууд дайсанай булгые тэһалжа үгы хөө. Звенигородскоһоо баруун-хойгуур фронтын үйтахан участок дээрэ немецкүүд ябган сэрэгүүд ба танкнуудай томо хүсэнүүдые табижа өөрөдынгөө бэшэлэгдэнэн булгылэлгэдэ туһалхаар хэдэн дахин сүмэ сохин ороохо һэдэлгэ өөө. Бухэлэн нүниндее, бүхэлэн үдэртее хагуу шанга байлдааануудууд болобо. Манай нэгэ часть дайсанай 7 атакые сухарюулан сохео. Советскэ позициинуудта ороохо замууд дайсанай хяа бута сохигдоһон техникээр, алагдаһан немецкэ солдат болон офицерүүдэй хүүрнүүдээр бүрхэгдее. Советскэ сэрэгүүд гитлеровецүүдэй контратакые сухарюулан сохижо 60 немецкэ танк, 15 самоходно ехэ буу, 21 хүнэтэ транспортер үгы хэбэ. Тэрэсэнээ гадна, советскэ летчигуудай дайсанай 20 гаран танкые жагсаалһаа гаргаһан байна.

• • •

Ленинградска областьдо ябуулгаа хөөгө байһан партизанска отряд январиин 27-һоо февралиин 6 хүртэр дайсанай сэрэгэй 6 эшелонние, хүнэтэ поездые хажуу хулдер халяан унагаагаа. Энэ үедэ партизануудт 2.000 рельсэ, түмэрэмай хүүрэг тэһэлбэ. Советскэ патриодууд шоссейнэ харгынууд дээгүүр 60 автомашина, бензинтэй 8 автоцистернэ, ашаатай 200 гаран повозко үгы хэһэн байгаа. Буугай ба пулеметай буудалгаар 4 немецкэ самолет унагаагдаа.

• • •

«Манай дивизионой ехэ буунууд Ленинградые буудагша һэн. «Немецкэ командованиин приказай ёһоор энэ город һандаргдахэ ёһотой юм. Ленинградые тайбалгатагүйгээр буудахала арад зоониие өмөн гуримаа алдажа, город эрхэбшэ буу зэбсэгээ хуряаха болохо юм» гэжэ дивизионой командир капитан Картель гэгшэ солдадуудта хэлээ өөн. Зарим үдэрнүүдтэ батареяын ехэ буунууд 200 хүртэр снарядуудые табилаг байгаа. Немецкэ командованиин мэдээнүүд Ленинградай «сэрэгэй объектнуудые» амжалтатайгаар буудаһан тухай ходоолоо мэдээсэгшэ һэн. Теэд сэрэгэй объектнууд гэжэ зубхэн хүнүүдэй өмөдэ зайлуулахын тулада хэлэгдэдэг байгаа. Энэ ехэ хорол худэр табиһан снаряд бүхэмнай эрхэ бэшэ, али нэгэ гэр балгаһан дээрэ буунна ёһотой гэжэ бидэнэр һайнаар мэдэгшэ һэмди. Мүн гэр балгаһаа һандархэдээ эхэнэрнүүд болон үүнбүүд үхэнэ ёһотой гэжэ бидэнэр ойлгодог байгаабди. Ородуудай добтолго гэнтэ дээрэмнай ороо һэн. Дивизионой дотор ёһотой мэндэрэл һандарал гараа бэлэй. Офицернүүднай солдадуудаа эол шороороо болог гэжэ хяажархеод, өөһэдее автомашинэнуудта һуужа тэрьедээ һэн. Бидэнэрэй оломмай бээ тушаажа плендэ ороо. Буу зэбсэгтэй бүрин бүтөөр ородуудай гарта ороо» гэжэ 708-дахи артиллерийска дивизионһоо плендэ абтаһан обер-ефрейтор Ганс Кернер гэгшэ хөөрэнэ.

ТАСС-эй буруушаалга

«Дагенс нюхетер» гэдэг шведскэ газетэ болбол бүри һаяар СССР Болгари хоерой хоорондо худалдаа-наймаанай хэлсээндэ гар табигдахаар хулеедэжэ байһан тухай абяа гаргана.

Энэ абяанууд ямаршье үндэһэ һуурилгуй гэжэ ТАСС мэдуулхаар этигэмжэлэгдэбэ.

ОГОРОД ДЭЭРЭЭ ЭШЭ УРГУУЛҺАН ХАРТААБХА ТАРИГТЫ

Юрэ тарилгаагаа адлаар хартаабха һуулгахада 100 квадратна метр бүхэндэ 350—500 монсогор хартаабха хэрэгтэй болодог юм.

Хэрбээ хартаабхые ургуулжа ногоон эшэтэйгээр тэрэа хала үрһэнэй хартаабха 4—12 дахин ба бүринье үлүү багаар гаргашалагдаха гэхэ гү, али нэгэ монсогор хартаабхаһаа 4—12 эшэ абажа болохо байна.

Московско областьдо болон тэрэзнтэй дүтэрхы сагай уларилтай газарта хартаабхын ногоон эшэ ургуулжа, тарилга байхадаа нэгэ сотоҺоо июлиин бүри түрүүшэн хахад соо хоер мэшээлһээ доошо бэшэ абаад, баһа сентябрь һара соо мүн тэрэ участок дээрээ тэрээнһээ дутуурүй харин бүри ехэшье томонууд хартаабхануудые суглуулжа абаха болоно.

Тиимэ результадуудые абахын тулада нимэ юумэ хэхэ хэрэгтэй гэбэл:

Апрелиин хоердохи хахад соо 40Х50 сантиметр хэмжээтэй зад, 12—15 сантиметр гүнзэгы 3 хайрсаг бэлдэгты. Тэрэ хайрсаг соогоо 5 сантиметр зузаанаар үжэйгэн шэбхэ гү, али аб адлихяа хуби табижа буйлуулһан огородой шорой ба эльһэ адхагты.

Дунда зэргын ба бүри томо бүтэн хартаабхалуудые шэлэжэ абаад, тэдэнһээ эгэгэн һайн ба олон эшэнүүдые ургуулжа болохо байна. Хайрсаг соогоо һуулгахаһаа урид хартаабхынгаа толгойе нэгэ сантиметр тухай зузаанаар отолжо абаад, тэдэнние хойно хойноһоонь һубаруулаан зэргэлүүлээд шахуу һуулгаха, тиихэдэ шорой соонь хэбтүүлжэ бэшэ харин һуулгажа тариха болоно, баһа отолһон талаарынь уруунь харуулжа, бага зэргэ хэсыддюулэн тариха болоно.

Толгойеынь отолжо абаһан хартаабхануудые хайрсаг соохи шороён дээдэ та-

Хартаабхын толгойнуд ба монсогор хартаабхануудые шоройтой хайрсаг соо нитэжэ һуулгадаг юм.

ладань мүн лэ бэе бэедэнь шахалдуулан нягтаар табяха хэрэгтэй. Энэнэй һүүлээр тариһан үрһэеэ үжэһэн шэбхээр гү, али эльһэнтэй холяһон огородой шороёе хоер гурбан сантиметр зузаанаар ба отологдоһон хартаабхагуудай толгойнуудые дээгүүр мүн лэ тиимээр адхажа хушаха хэрэгтэй.

Хэрбээ томонууд хартаабхануудай дутамаг байгаа хадань, жэжэшье хартаабхануудые мүн лэ тиимэ заабаритайгаар һуулгагты, зүтөөр тэдэнэй толгойеынь отолжо болохогүй.

Һайн шажартай гэхэ гү, али тусхайлан хэлэбэл гүтэжа үжөөгүй хартаабхын толгойнуудые, бишиихэн бэетэй байһан иодэд болон мүн тэрэшэлэн эшэ ургажа иодэдее гэмтэгүй хартаабхын хальһадыье эрэ эшэ ургуулхын тулада хэрэглэдэжэ шороётой хайрсагуудые соо һуулгадаха болохо.

Үбэлэй һүүл багта ба хабар хартаабхаа хадаталжа байһан дулаан ба хараихы погребуудые соо, подвалнуудые ба бусад байрануудые соо хадаталгадажа байһан хартаабхаһаа ургажа гараһан эшэнүүдые һуулгахада болохо байна.

Тиихэдээ үлэмжэ будүүн (зуруулай мо-

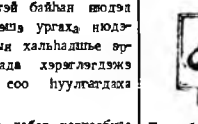

Погреб соо ургаһан эшэнүүдые нитэжэ һуулгадаг юм. Зүүн талаһаа дээдэ хажууда байгашань—погреб соо ургажа гараһан ешэтэй хартаабха гаашэ, хүндэлэн тэмдэг хэтэй байгашань утаар ургажа гараһан эшэнь хухалха газарынь заана.

донһоо харин бэшэ) погреб соо ургаһан эшэнүүдые тарилгада хэрэглэбэл һайн байха. Гаэартань һуулгахаһаа урид, тэдэнние хэһэг хэнэг болгоо хухалха болоно, тиихэдээ хэнэг бүхэндэнь һая ургажа гараһан хоноод ногоон набшаһанууд байхэ эрэгтэй. Хайрсагуудо соо хартаабхын эшэнүүдые тарихадаа нэгэ эшэнь нүтөөдэйнь 1 сантиметр тухай зайтайгаар нэнгүлжэ һуулгаты.

Хартаабхын толгойнуудые, мүн бүхэли хартаабхануудые гү, али эшэнүүдые һуулгаһанайнгаа һүүлээр тэдэнние хоер гурба дахин уһалаа, дулаахан баһра соо (15—20 градус) хайрсагуудаа табигты. Хайрсагуудо соохи шороёеньь хатааха-гүй ба мүн дан ехэ шиитэй байлгахагүйн тулада ходо хямгалдаг хаража байха хэрэгтэй.

Хартаабхын эшэнүүд болбол һуулгагдаһанайнгаа һүүлээр 8—12 хоноод байхада бултайжа тарадаг юм. Энэ сагһаа хойшо эхилэн хайрсагуудаа эгээн һаруул газарта, жэшээнь нэрэн тэмдэ хараһан сонхо дээрэ табигты. Нератай сэлмэг ба мүн бүрхэг аад, дулаахан үдэрнүүдтэ хартаабхын эшэ ургуулһан хайрсагуудаа һэбшээн жабаріаа халхалагдаһан наруули газарта табигты. Тиимэ үдэрнүүдтэ хайрсагуудаа гансал һуниндее гэр байра соо оруулха ба дулаараад байхадань һуниндее-шье газа байлгахада болоно, зүтөөр һуннин хүйтэнһээ аршалхын тулада рогожо шэнги юумээр хушагты.

Хартаабхын эшэ ургуулжа тариха газараа апрель һарын һүүл багта шэбхэ тараажа үтэгжүүлээд, хахалагдаха хэмжээн тухай гүнзэгытөөр шороёеньь малтажа урбуулха хэрэгтэй. Май һарын түрүүшын арбан хоногт соо нэгэ хоер килограмм үнэһэ 10 квадратна метр газарта хүртэхэ жэшээтэйгээр тараагаад дээдэ шороёеньь малтажа бамбатар хүрьһэгэй болгохо ушартай.

Һайса дулаараад байхада (майн 15-ай һүүлээр) эгээн эртэ ургажа гараһан эшэнүүдые огород дээрээ һуулгагты.

Хартаабхын эшэнүүдые, тэрээнэй ургажа гараһан үндэһэ эхэтэйнь хамта хайрсаг соохоо гартажа абагты. Хэрбээ хартаабхын эшэнүүдые ехээр ургуулха хэрэгтэй болоод байгаа хадань, тэдэнние үндэһэтэйнь хамта эхэ хартаабхаһаань һалгаан тэһалжа абаад, огород дээрэ һуулгадаг юм. Тиигээд тэрэ эхэ хартаабхануудые мүн лэ хуушан газартань хайрсаг соогоо дахиад һуулгаха хэрэгтэй. Энэдэ хоердохи болзорой эшэнүүдэй ургажа гараһаньь, тэрээние эхэтэйнь хамта участок дээрэ абаашажа табидат байна. Бүтөн хартаабхаһаа мүн лэ тиимэ аргаар үүнеэ гүрбадахи болзорой эшэнүүдые ургуулаад һүүлээрынь эмыеншье, эхыеншье нюниин һүүл багта огород дээрээ һуулгахада болохо юм.

Интэжэ ургуулһан хартаабхын эшэнүүдые хура бороогой һүүлээр удэшэлэн тээшэ, мүн тэрэшэлэн бороотой бүрхэг сагта тарибал һайн байха. Тиимэ сагта газарайнь хүрьһэн соо шиит нойтоной элбэг байхада уһалангүйгээр тарихадаа болоно. Үлэмжэ сэлмэг хуурай ба халуун сагта газарайнь шиит нойтоной хомор байхада томат болон капуста шэнгээр уһалжа байгаад хартаабхын эшэнүүдые һуулгаха хэрэгтэй, удаа тээнь хоер гурба дахин уһалха байна.

Ургуулһан хартаабхые эшэнь хахадта гү, али гурбаһайнь нэгэ хубида хүртэр гүнзэгытөөр шороёй соо булажа һуулгаха эрэгтэй.

Хэр удхэнөөр һуулгаха юм гэхэдэ: рядка урууга 25 сантиметр болон рядканууд хоорондоо 65 сантиметр зайтай байха. Үлэмжэ уте эшэтэйгээр ургаад байхадань бэе бэеһээн 5—7 сантиметр зайтайгаар нэгэ лунка соо хошоодоор һуулгадаг юм.

Тариһанайнгаа һүүлээр хоер гурба хоноод байхада, шороёеньь бамбайлгагты, үшөө 7—8 хоноод байхада, шэбхэн шүүһэ (нэгэ хүнэг шэбхэн шүүһье 4—5 хүнэг уһантай буйлуулха) адхажа тэжрэл үтөөд, түрүүшынхээ шороёеньь обоолхо байна.

Түрүүн шороёеньь обоолһоонойнгоо һүүлээр 12—15 хоноод байхада, хоердохео үнэһэ адхажа тэжээл үтөдэг байна, тиихэдээ үнэ́ные рядка уруунь утаашань хоер талаарынь шороёй худар адхаһан бээрээ хоердохео шороёеньь обоолхо хэрэгтэй. Эдэ хоер худэлмэрие хура бороогой һүүлээр удангүй хэбэл иланганяа туһатай байха.

Хартаабха ургуулжа байһан газар дээрэ бог үбһэ үрмэдэнэнэй бии болмосоор түүжэ хаяжа байха болоно.

Эгээн эртэ һуулгагдаһан хартаабхын таяагай үндэгэнэй тухай болмосоор малтажа эхилхэ хэрэгтэй. Тиин хартаабхаа малтажа абахадаа: ногоон зандаа бүтэн байһан эшэнүүдэй үндэһьень шадаалһаа гэмтээхэгүй гэжэ ородлохо хэрэгтэй. Тиимэ эшэнүүдые таһалжа хаянгуй харин хуушан һуурилань һүүлгагты, зүтөөр һуулгагдаһан эшэнүүд малтагдахынгаа урда тээ

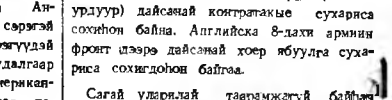

Ургажа гараһан хартаабхын эшэй шорой соонь нитэжэ һуулгадаг юм гэбэл: 1—үзүүртэй модоор хонхойлгоһон нүхэн гаэшэ, 2—нүхэн соо һуулгагдаһан хартаабхын эшэ, 3—модо барижа шороёгоор булаһан хартаабхын эшэтэй нүхэн гаэшэ.

байнанда орходоо, нэгэ гурбан һалаа хүртэр шорой соогоо булагдахэ эрэгтэй. Таһалжа абаһан эшэнүүдые һуулгахын тулада лунканууде гүнзэгы болгожо малтаад, шороёень бамбайлгаһан бээрээ тэрээн худар нэгэ-хоер литр уһа адхаха болоно. Интэжэ һуулгаһанайнгаа һүүлээр уданүй 5—7 удэрэй турша соо 3—4 дахин уһалаад, 8—9 удэр болоод байхада шэбхэн шүүһэ адхажа, тэжээл үтөхэ болон шороёень бамбайлгаха хэрэгтэй. Тариһанайнгаа һүүлээр 15—17 хоноод байхада, шороёень обоолхо, үшөр 12—15 хоноод байхада үнэ́ нэ адхажа, тэжээл үтөөд, фосфорхео шороёень обоолхо ушартай.

Профессор М. С. ДУНИН.

БЭЛЭГ БА БЭШЭГ

Удашье 'ороой,
хараихы нүүн...
Унтанагүй
хүгшэн эжы:
Утаан гарана,
гэрэл ялариа,
Үүрэй солбон
дээрэ гарана.
Торго эсхэжэ
бэлэй хүбеелиа,
ТоГоо табижа
тоһоо шарлуулна.
Эрэлхэг боцтэе
ялалтын бэлэг
Энхэрэн байжа
Эжынь бэлдэнэ.
Аша хүбүүнинь
баһал һаргаг,
Ахадаа фронт
бэшэг бэшэнэ,
Колхоздо болодог
хамаг һонинние
Халуун тодоор
хаанамжагай бэшэнэ.
Баһал ходоолоо
отличнаар һураһаная,
Бага бэшээр
колхозоо туһалһанаа,
Энэ жэлэй
үндэр ургасые
Эрхим һайнаар
хуряажа абаһиние
Хойн-хойноһоонь
холбон байжа
Хургаараа тоолон
Хуу бэшэнэ.
Баранай һүүлдэ
аша хүбүүн
«Ваяртай!» гээд ле
гарад табина.
Вишнихан шулэг
зохеон бэшэжэ
Баатар ахадаа
юреел табина:
«Ямарханшье хүйтэнэ?
болоо һаань
Дааража баяража
ябахагүйш!
Яидан дайсанай
хусэтэйшье һаяны
Даража илажа
бусаха ёһотойш!»
Хүгшэн эжынь
бээлэйгээ дуулһажа
Хүндын бэлэг
туулмаг соо хөөө.
Хубүүн баһа
бэшэгээ дуулһажа
Хүбеелиһэн бэлэйн
эрхы соо хөөө.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Илька.
Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз

Хилын саана

Италидахи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, февралиин 12. (ТАСС). Италидахи союзнигуудай сэрэгүүдэй главна ставкын мэдээсэхэнь хадаа Анциогой оршондо союзнигуудай сэрэгэй корабльнууд гааар дээрэхи сэрэгүүдэй зүүн флангда артиллерийска буудалгаар шэнээр дэмжэлгэ хэһэн байна. Американска 5-дахи армиин хоер фронт дээрэ хатуу шанга байлдаанууд үргэлжэлээд Союзнигуудай частьнууд Кассиногой оршондохи главна фронт дээрэ өөгэ багахан урагшаа дабшаһан ба Анциогой хүүрэгэ шадарай бүхэжүүлгэнүүд дээрэ (Римһээ урдуур) дайсанай контратакые сухариса сохиһон байна. Английска 8-дахи армиин фронт дээрэ дайсанай хоер ябуулга сухариса сохигдоһон байгаа.

Сагай уларилай таарамжагүй байһан дээрэһээ үсэгэлдэр агаарай хүсэнүүдэй бүхы ябуулганууд болюулагдаһан байна. Дайсанай авиаци юушье хэзэгүй.

Римһээ урдуурхи байлдааануудай ябаса тухай Рузвельтын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, февралиин 12. (ТАСС). Рейтер агентствын вашингтонско корреспондентын мэдээсэнэнэй ёһоор, Рузвельт болбол Римдэ союзнигуудай хүүрэг шадарай бүхэжүүлгын оршондо утаа шангахан байдалтай боложо, хатуу шанга байлдаанууд болоно гэжэ мүнөөдэр пресс-конференц дээрэ мэдуулбэ. Гэбэшье союзнигууд далайн дээрэ ба агаарта хямнажые гартаа барижа байна.

«Далайн ба агаарай ябуулганууде хэжэ боломоор сагай уларилай һайн байхыя түлөө бидэнэр бүрхэнда мүргэнэбди»,—гэжэ президент хэлэбэ.

Гадаадын һониннуд

Автиправительственна ябуулга хэбэ гэжэ гэмнэгдэнэн 36 румынүүдэй ехэ процесс Һаяхан Яссахта (Румыни) дүүрэбэ. Гэмнэгдэгшэдэй нэгэниинь толгойн сагаар шиидхэгдэжэ, бусадынь удаан болзороор түрмэдэ хаагдахаар шиидхэгдэ.

• • •

Февралиин 10-да Анкарада, Стамбулда болон Турциин бусад хэдэн городуудта дахиад газар хүдэлэбэ. зүтөөр һандаргалта, хүнэй гэмтэлтэ болоогүй.

• • •

Энэ оной апрельһээ Японидо ажаүйлэдбэриин эд бараануудта шэнэ карточкануud хуряажа абаһиние

Хойн-хойноһоонь
холбон байжа
Хургаараа тоолон
Хуу бэшэнэ.
Баранай һүүлдэ
аша хүбүүн
«Ваяртай!» гээд ле
гарад табина.
Вишнихан шулэг
зохеон бэшэжэ
Баатар ахадаа
юреел табина:
«Ямарханшье хүйтэнэ?
болоо һаань
Дааража баяража
ябахагүйш!
Яидан дайсанай
хусэтэйшье һаяны
Даража илажа
бусаха ёһотойш!»
Хүгшэн эжынь
бээлэйгээ дуулһажа
Хүндын бэлэг
туулмаг соо хөөө.
Хубүүн баһа
бэшэгээ дуулһажа
Хүбеелиһэн бэлэйн
эрхы соо хөөө.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Илька.
Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз

Ханын газетэдэ партийна хүтэлбэри хангаха

★
Н. ЗУГЕЕВ ВКП(б)-гэй Обкомой пропагандын таһагай хэбэлэлэй секторые даагша
★ ★

Х АНЫН газетэ гээшэ политическэ ехэ хүсэн, большевистскэ хэбэлэлэй шуулга һалбари мүн. Ханын газетэ болбол немецко-фашистска булимтарагшадтай тэмсэлэй үедэ фронтдо, тылдэшье багта хүндэтэй һуурин эзэлнэ.

Манай республика соо хэдэн мянган ханын газетэнүүд, дайшалхы хуудаһанууд гарана. Зубхэн, паровозо-вагонно завод дээрэ 100 гаран газетэ ба дайшалхы хуудаһанууд гаргадана. Ханын газетэнүүдтэй цех, колхоз, эмхизургаанууд үгышье гаргадэ болохо.

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой «Манай байдал» гэдэг ханын газетэ (редакторынь Цагаадеева зураглаһань нухэр Балуев) олоной һанал бодолой ёһотой командир, колхозчинуудые эмхидхэхые боложо шадаһан байна. Энэ газетые һарадаа хоер дахин таһалдаагүйгээр гаргана. Иимэ газетэдэ жиирын колхозчинууд, бригадирнууд, фермэнүүдые даагшад, нютагай интеллигенци бэшэдэг юм. Газетэ багахан статьянууд, заметкэнүүд соогоо колхозно үйлэдбэриин гол асуудалнуудые шадамараар, хаа саг дээрэнь бэшэжэ гаргадаг. Энэнэй хажуугаар культурнаажабайдалай асуудалнуудые толилдог Редколлегынь членүүдээр бүхы фермэнүүд, бригаданууудтай барысаатай 12 хүн хүдэлэрилдэг юм. Тэрэ газетэ түрэлхи БУРЯТ-МОНГОЛ хэлэн дээрэ гаргадаг байна. Бүхы материалнуудынь соморхоноор, тодо һонороор, хөөрөөнэй хэлэн дээрэ зохеогдоно. Энэ газетэ арадай аман үгэ, онһоон үгэ гэхэ мэтэнүүдые шадамараар хэрэглэжэ, хүнүүдые һонирхуулан татахаар алдэб зурагтайгаар, гое һайханаар гаргадана.

Бичуурын аймагай Ново-Сретинскэ үнэлгын байшангай «Колхозные известия» гэдэг ханын газетын хүдэлмэри үлыгэр жишээ болохоор байна. Энэ ханын газетын номер бүхэниинь удхынгаа талаар түүхэгы, тэрээние хараһан хүн бүхэн колхозой үйлэдбэриин байдалтай амархаар һайса таниилсажа шадаха байна.

Редакторынь нухэр Торсуноов гэгшэ газетэеэ ураи һайханаар, ехэ шадамараар зохеоно. Энэ газетэ соо колхозой түрүү хүнүүдэй дүй дүршэл харуулгадаг, хамтын эзэридэ ойол нааатайгаар хандаһан колхозчинуудай тухай заметкэнүүд гаргадаг байна. Энэ газетэ соо шоо үзэжэ наадаһан гаршаг таһ зурагтай «Юмористическэ таһаг» бии юм.

Паровозо-вагонно заводой ТЭЦ-ын дэрэгэдэ «Тепло и сила» гэдэг ханын газетэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрээнэй коллектив болбол Бүхсоюзна мурысеендэ Гүрэнэй Обороныи Комитедэй даамжуулгыя Улаан Туугые абаһан байна.

Эдэ бүхы жишээнүүд дээрэһээ харааг үзэхэдэ, ханын газетэ болбол шадамар хүнүүдэй гарта ороод байхадаа ажаүйлэдбэридэшье, мүн эдуеелжажахыдашье оборонно ажахын зорилгонуудые шидхэхын тулөө тэмсэлдэ зайлшгагүй шухала зэбсэг боложо шадаха байна.

Иимэ байтарынь ханын газетые ханталтатүйгээр хүтэлбэрилдэг партийна организацитай, мүн муугаар хүдэлмэрилдэг ханын газетэнэй гү, али ородоошье ханын газетэ гаргадагтүй тиимэ колхозууд, цехууд, мүн эмхизургааануудай маанай эндэ үшөө байжа байгагынь гэмшэлтэй байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол ханын газетэдэ партийна хүтэлбэриие һайжаруулха тухай шухала шиидхэбэри гаргана. Партийн обком болбол ханын газетэнүүдэй хүдэлмэриин тухай асуудалнуудые партийна суглаан дээрэ зүблэн хэлсэхэ, хүдэлмэриишэнэй, мүн колхозчинуудай суглаанууд дээрэ редколлегиин тоосоое шагнаха ябадалые эмхидхэхэ, ханын газетэгүй газарнуудта тиимэ газетэнүүдые бии болгохо, редколлегиин членүүдэй һунгуули гү, али нэмэлтэ һунгуулие үнгэргэхэ, редколлегиин составта үүсхэлгэтэй, политическэ талаар эрдэмтэй, газетэнэ хэрэгтэ дуратай хүнүүдые оруулхые партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалба.

Энэ шухала олонитын-зохеон байгуулалтыя хүдэлмэри болбол предприятий, колхоз, цех, бригада бүхэнэй эрхэ байдалда бодомжотойгоор ба эмхитэйгээр үнгэргэгдэхэ ёһотой. Ханын газетэнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ олонитын анхарал хэды шэнээнээр табигдан хандуулагдаһан дээрэһээ, мүн редколлегиин составта жимар жимар хүнүүдэй оруулагдаһан дээрэһээ ханын газетын хүдэлмэри ехээр дулдыдаха байна.

Олон аймагуудаар энэ хүдэлмэри һайнаар үнгэргэгдэнэ. Тарбагатайн аймагта 14 колхозуудаар редколлегиин тоосоото элдэхэл, һунгуули ба нэмэлтэ һунгуулинууд үнгэргэдее. Бусад 4 колхозуударынь ойрын саг соо үнгэргэгдэхэ байна. Энэ хүдэлмэри Иволтын аймагай бүхы 21 колхозуудаар эмхитэйгээр үнгэргэгдэбэ. Энэ оной февралиин һүүлэй хахадта ханын газетын редакторнуудай семинар үнгэргэгдэхээр хараалагдаа.

ВКП(б)-гэй Хорин айком ханын газетын хүдэлмэриие һайжаруулха тухай асуудалые бюро дээрэ тусхэйлан хэлсээд, нютаагуудай ханын газетэнүүдтэ бодото туһалажа үзүүлхын тулада хүтэлбэрилхы хүдэлмэриилэгшэдые колхозуудта эльгээгээ. Мүнөө редакторнуудай аймагай семинарнууд үнгэргэгдэжэ байна. Тус хүдэлмэри мүн Кяхтын аймагта муу бэшээр үнгэргэгдэбэ.

Гэбэшье, ханын газетын хүдэлмэриин партийна хүтэлбэриие һайжаруулха хэрэгтэ холоодоо ёһоошолон хандадаг бэшэ байна. Обкомой бюрогой шиидхэбэриин политическэ удхые ойлгоогүй, тэрээние бэелүүлхэ талаар ёһо тэды хандаха ябадалые ВКП(б)-гэй Мухаршибэрэй айком гаргаһан байна. Тус аймагай олон колхозуудаар ханын газетэнүүд урдынгаа адли муугаар хүдэлмэрилнэ. Зарим колхозуудтань, жишээлхэдэ Цуулгын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудаар ханын газетэнүүд ородоо гаранагүй.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизацинь секретарь нухэр Цыренова гэгшэ «бидэнэр ханынгаа газетые мартажаргеогшэбди»,—гэжэ һанаа амарханаар һэнэргүйгээр мэдүүлнэ. Иимэ шухала хэрэгые нитэжэ «мартажархихо» хэрэгые ябашье тэсэн хүлисэжэ болохогүй. Партийна организацидань 6 коммунистнууд, колхозтонь олон комсомолецууд бии юм. Тэрээнээ гадна, хүсэд бэшэ дунда нүүгуулиин багшанар олон.

Молотовой нэрэмжэтэ малажалтай колхоздо (парторганизацинь секретарь нухэр Санжарагшеев) ханын газетэ хэдэн һараар гараагүй. Мунаршэбэрэй аймагай бусад хэдэн колхозуудаарые ханын газетэнүүдэй байдал иимэ байна. Енчурын аймагта ханын газетэнүүдэй редколлегиин тоосоото элдэхэл болон нэмэлтэ һунгуулинууд муугаар. Эмхитүйгээр ябуулгадана, редакторнуудай семинар удаан болзороор хойшологдоно хой. Олохи колхозуудайнгаа ханын газетэнүүдэй хүдэлмэриин байдалые мэдэнэгүйб, редакторнуудынь таниихагүйб,—гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой агитаци ба пропагандын таһатые даатша нухэр Намсараев эшэргүйгээр хэлэбэ.

Яруунын, Прибайкальска аймагуудаар, мүн тэрэшэлэн Улан-Удэ городой Городской районо ханын газетэнүүдтэ партийна хүтэлбэриие һайжаруулха тухай гаргаһан Обкомой бюрогой шиидхэбэри һайнаар дуурэглэнэгүй. Сэлэнгын паро-ходство шэнги нимэ томо предприятий дээрэ «Стахановец» гэдэг ородоо ганса ханын газетэ гарана. Судно зайбарилгын хуби заяае шиидхэхэ модо болбосоруулха цехтэ, мүн бусад бүхы цехуудтэнь ханын газетэнүүд огто гаранагүй. Редколлегиин тоосоото элдэхэл болон һунгуулинууд мүнөө хүртэр үнгэргэгдээгүй.

Бүхы партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тон богонихон болзор соо партиин Обкомой бюрогой шиидхэбэриие дуурэгжэ, ханын газетэнүүдые сазлалда удэр бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ ёһотой.

Үсөөн тоото хүдэлмэригшэдээр фронтдоо ехэ продукци үгэхэ, ажалда тоогоороо бэшэ, шадабарярааа илэхэ,—гэһэн энэ бодолые ханын газетэнүүд үдэр бүри сайлуулан пэбтэрүүлхэ ёһотой.

Колхозой ханын газетэ, дайшалхы хуудаһанууд колхозно үйлэдбэриин асуудалнуудые саг үргэлжэ толилхо ёһотой. Энэ асуудалнууд хаа саг дээрээ тодорхойгоор табигдаха ёһотой байна.

Мүнөө үедэ хабарай тарилгада бэлэдхэхэ асуудал шухала болгогдон табигдаха ушартай. Ханын газетэ болбол трактор-нууд болоя хүдэлэжажахы машинануудай һайн шанартай зайбариин түлөө тэмсэхэ, хабарай тарилгада мори, сарнуудые бэлэдхэхэ, тэдэнние зүбөөр харуулһалха асуудалнуудые толилхо ёһотой. Һайн шанартай үрһэ хаахын түлөө тэмсэхэ, түрүү агротехникые саг үргэлжэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Ханын газетые ёһото большевистскэ газетэ болгохын тулада, хамагай түрүүндэ партийна хүтэлбэрээр хангажа, тэрээнэй редколлегиие политическэ ба техническэ эрдэмтэй хүнүүдээр бүхэжүүлхэ шухала. Тиигээд байхадаа, ханын газетэ ёһотой коллективиие пропагандист, олонитын агитатор ба эмхидхэгшэ боложо шадаха байна.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ

АДРЕС РЕДАКЦИИ. г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. ТЕЛЕФОНЫ: зам. ответ. редактора—23; ответ. секретаря—23 (2 зв.); отделов партийной жизни и писем —3-23; сельскохозяйственного и промышленности—3-23 (2 зв.); по области—2-64 (2 зв.);

Н—00032 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500